

УПОВНОВАЖЕНИЙ
Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008 E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua тел. (044) 298-70-33

**Міністерство соціальної
політики України**

**Міністерство охорони здоров'я
України**

**Національна соціальна сервісна
служба України**

**Львівська обласна військова
адміністрація**

**Львівська обласна рада
(до відома)**

ПОДАННЯ

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
(згідно з частиною третьою статті 15 Закону України
«Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»)

Згідно зі статтею 101 Конституції України Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина.

На підставі статей 1, 19¹ Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» під час виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, працівниками Секретаріату Уповноваженого виявлено порушення прав людини у діяльності комунального закладу Львівської обласної ради «Львівський геріатричний пансіонат» (далі – пансіонат).

Статтею 5 Загальної декларації прав людини, статтею 3 Декларації про захист усіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 7

Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, статтею 2 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 28 Конституції України визначено, що ніхто не повинен зазнавати тортур або жорстокого, нелюдського або такого, що принижує його гідність, поводження і покарання.

Передбачено, що жодні виключні обставини, якими б вони не були, стан війни чи загроза війни, внутрішня політична нестабільність чи будь-який інший надзвичайний стан не можуть бути виправданням катувань чи інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, а також погіршення умов перебування підопічних в інтернатних закладах.

Усупереч наведеним вимогам законодавства під час позапланового відвідування пансіонату 17.03.2023 виявлені порушення прав людини та суттєві недоліки у діяльності вказаної установи, що потребують вжиття невідкладних заходів реагування щодо усунення виявлених порушень та недоліків, причин та умов, що їм сприяють, притягнення винних осіб до відповідальності.

Системний та комплексний характер виявлених порушень прав людини у діяльності цього комунального закладу може свідчити про нездійснення Міністерством соціальної політики України, Міністерством охорони здоров'я України та Національною соціальною сервісною службою України як центральними органами виконавчої влади належного контролю за дотриманням державних стандартів надання соціальних послуг та медичного забезпечення підопічних.

Так, підвальне приміщення пансіонату, яке визначено як укриття, не відповідає Вимогам з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту, що затверджені наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579 (далі – Наказу), та знаходиться у неналежному санітарному та технічному стані.

Невиконання вимог Наказу порушує право підопічних на життя, оскільки укриття пансіонату не підготовлено для його належного використання в умовах воєнного стану.

Пансіонатом не забезпечується належне спостереження за станом здоров'я та організацією надання медичної допомоги особам, у тому числі відповідно до призначень лікарів, що є порушенням абзацу 4 пункту 1 розділу VIII Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 № 198. Медичні огляди підопічних проводяться нерегулярно, що призводить до подальшого загострення станів та набуття супутніх захворювань.

Порушуються вимоги 3-5 розділу III Правил зберігання та проведення контролю якості лікарських засобів у лікувально-профілактичних закладах, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 16.12.2003 № 584, а саме: інсулінові препарати у пансіонаті зберігаються з недотриманням відповідних температурних режимів, що ставить під сумнів активність дії даного

препарату та може спричинити настання тяжких наслідків для здоров'я підопічних.

Крім того, порушуючи вимоги Порядку здійснення реабілітаційних заходів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 19.01.2022 № 31, індивідуальні програми реабілітації не відповідають потребам підопічних, у плани реабілітації не внесені всі необхідні технічні засоби реабілітації, які б сприяли соціальній, побутовій та трудовій реабілітації осіб з інвалідністю.

Неналежним чином здійснюється організація питного режиму в пансіонаті. Підопічним, у тому числі ліжковим хворим, не забезпечено вільного доступу до питної води, що є порушенням пунктів 33, 35 Стандартів Європейського комітету з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню (СРТ/Inf (98) 12).

Не забезпечено доступу ліжкових хворих до свіжого повітря відповідно до пункту 7 Переліку принципів, що стосуються поводження із особами, позбавленими свободи, у контексті пандемії коронавірусної хвороби COVID-19, затвердженого Європейським комітетом з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню, у якому закріплено право осіб щоденно перебувати на свіжому повітрі (принаймні протягом однієї години).

У пансіонаті відсутній розподіл підопічних по відділенням та медичне обґрунтування режиму нагляду відповідно до Типового положення про будинок-інтернат для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.09.2020 № 772, що не забезпечує найбільш сприятливі умови для догляду за ними, їх усвідомленої соціальної адаптації та реабілітації, дотримання гідності підопічних, спонукання їх до самостійності та суспільно корисної ініціативи.

Усупереч розділу X Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності, що затверджений наказом Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 № 198, та Мінімальним нормам забезпечення предметами, матеріалами та інвентарем громадян похилого віку, інвалідів та дітей-інвалідів в інтернатних установах та територіальних центрах соціального обслуговування (надання соціальних послуг) системи соціального захисту населення, що затверджені наказом Міністерства соціальної політики України від 19.08.2015 № 857, пансіонатом не забезпечено підопічних у достатній кількості твердим інвентарем (приліжковими столиками для годування, туалетними стільцями, приліжковими тумбами, столами, стільцями, шафами тощо).

Житлові та адміністративні корпуси не відповідають нормам ДБН В.2.2-40:2018 «Державні будівельні норми. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення» у частині забезпечення пансіонату пристосуваннями для потреб осіб з інвалідністю та маломобільних груп.

Окремі житлові кімнати та коридори пансіонату не відповідають вимогам статті 22 Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» і потребують проведення ремонтних робіт.

На підставі викладеного, з метою усунення виявлених порушень прав і свобод людини і громадянина, а також беручи до уваги те, що:

відповідно до пункту 5 частини другої статті 11 Закону України «Про соціальні послуги», підпункту 3 пункту 5 Положення про Міністерство соціальної політики України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.06.2015 № 423, Міністерство соціальної політики України здійснює державний контроль за додержанням вимог Закону України «Про соціальні послуги», вимог законодавства під час надання соціальної підтримки, а також контролює діяльність відповідних структурних підрозділів місцевих держадміністрацій;

відповідно до підпункту 10 пункту 4 Положення про Міністерство охорони здоров'я України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2015 № 267, Міністерство охорони здоров'я України забезпечує в межах повноважень, передбачених законом, додержання закладами охорони здоров'я, підприємствами, установами та організаціями права громадян на охорону здоров'я та прав пацієнта, а також контролює діяльність відповідних структурних підрозділів місцевих держадміністрацій;

відповідно до підпункту 5 пункту 4 Положення про Національну соціальну сервісну службу України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.08.2020 № 783, Національна соціальна сервісна служба України здійснює контроль за дотриманням державних стандартів надання соціальних послуг, проводить моніторинг та оцінювання якості надання соціальних послуг;

відповідно до пункту 10 частини першої статті 13, пункту 9 частини першої статті 16, статті 23 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», а також частини третьої статті 13 Закону України «Про соціальні послуги» до відання обласних державних адміністрацій належить вирішення питань охорони прав, свобод і законних інтересів громадян на відповідній території, реалізація державної політики та здійснення заходів для забезпечення соціального захисту осіб, а також здійснення контролю за додержанням вимог законодавства,

керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 13, 15, 16, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,

ПРОШУ:

1. Міністерство соціальної політики України, Міністерство охорони здоров'я України, Національну соціальну сервісну службу України, Львівську обласну військову адміністрацію розглянути подання та вжити заходів, спрямованих на усунення виявлених порушень, зокрема організувати та провести перевірку дотримання державних стандартів надання соціальних послуг та медичної допомоги комунальним закладом Львівської обласної ради

«Львівський геріатричний пансіонат», його відповідності Критеріям діяльності надавачів соціальних послуг, що затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 185.

2. Львівську обласну військову адміністрацію розглянути подання, вжити: невідкладних заходів щодо усунення наведених порушень прав осіб, яким надаються соціальні послуги зі стаціонарного догляду в інтернаті, на медичну допомогу та належні умови утримання, а також причин та умов, що сприяють таким порушенням, їх недопущення у подальшій діяльності комунального закладу Львівської обласної ради «Львівський геріатричний пансіонат»;

організаційних заходів щодо забезпечення пансіонату твердим інвентарем та необхідними засобами реабілітації, а також проведення поточного ремонту приміщень комунального закладу Львівської обласної ради «Львівський геріатричний пансіонат».

3. У спосіб, передбачений чинним законодавством, вжити заходів щодо притягнення винних осіб до відповідальності та про результати розгляду подання у місячний строк повідомити Уповноваженого, додавши на підтвердження відповідну інформацію та копії документів.

Звертаю увагу, що відповідно до статті 188⁴⁰ Кодексу України про адміністративні правопорушення невиконання законних вимог Уповноваженого тягне за собою відповідальність згідно з чинним законодавством.

Додаток: Звіт про результати відвідування комунального закладу Львівської обласної ради «Львівський геріатричний пансіонат» на 28 арк. у 1 прим.

Уповноважений

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

Цикаленко І. (050) 967 95 51

